

עפ"ג (תל אביב) 15280-03-25 - בני ג'ייקובס נ' מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

עפ"ג 15280-03-25 ג'ייקובס נ' מדינת ישראל
עפ"ג 50516-02-25 מדינת ישראל נ' ג'ייקובס

לפני כבוד השופט, סגן הנשיא שי יניב
כבוד השופטת דנה אמיר
כבוד השופטת אורלי מור-אל
המשיב בני ג'ייקובס
ע"י ב"כ עו"ד

נגד

המערערת מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד עינב אוראל כהן

פסק דין

הערעורים הנדונים מופנים נגד עונש המאסר בן תשעת החודשים, לריצוי בעבודות שירות, אשר נגזר על ידי בית משפט קמא (כב' השופטת גילוני (גז)). המדינה, היא המערערת בעפ"ג 50516-02-25 (להלן: **המערערת**), מערערת על קולת העונש. המשיב, הוא המערער בעפ"ג 15280-03-25, מערער על חומרתו (להלן: **המשיב**).

רקע

1. המשיב הורשע בבית משפט קמא על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון דיוני בשלוש עבירות של השמטת הכנסה מדוח לפי סעיף 220(1) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש] (להלן: **הפקודה**), ובשבע עבירות של מרמה ערמה ותחבולה, לפי סעיף 220(5) לפקודה. במקרה זה, כתב האישום הוגש במסגרת הסדר הטיעון הדיוני ולפיו הוסכם שהמשיב יודה במיוחס לו בכתב האישום "וכל צד יוכל לטעון לעונש ללא הגבלה" (סעיף 8 להסדר הטיעון). על המשיב נגזרו כאמור 9 חודשי מאסר בפועל לריצוי בעבודות שירות. זאת לצד מאסר על תנאי למשך 6 חודשים וקנס בסך 150,000 ₪. הערעורים מופנים נגד עונש המאסר לריצוי בעבודות שירות בלבד.

2. על פי עובדות כתב האישום בהן הודה, בין השנים 2014-2020 פעל המשיב במזיד, בכוונה להתחמק ממס ותוך שימוש במרמה ערמה ותחבולה, ולא דיווח על הכנסות בסך כולל של 2,255,664 ₪. בשנים 2014-2016 הגיש דוחות כוזבים מהם השמיט הכנסות (שסכומן גבוה מסכום ההכנסה עליה דיווח), ובשנים 2017-2020 לא הגיש דוחות כלל. את ההכנסות הפיק המשיב מהשכרה לטווח קצר של שש יחידות דיור (להלן: **היחידות**) המצויות בשתי דירות בבעלותו ובדירה נוספת אותה שכר, באמצעות אתרי האינטרנט Airbnb ו-Booking (להלן: **אתרי האינטרנט**). המשיב, אשר לא הודיע לפקיד השומה על תחילת עיסוקו, פרסם את היחידות באתרי האינטרנט. את התשלום עבור דמי האירוח מאתר האינטרנט Airbnb קיבל ישירות מהאתר לחשבון הבנק שלו ושל

רעייתו בלונדון. בנוסף, המשיב קיבל מאתר Booking את פרטי כרטיסי החיוב של השוכרים, חייב אותם בדמי אירוח, והתשלום התקבל אצלו באמצעות סליקת כרטיסי אשראי.

תמצית גזר הדין

3. בית המשפט קמא פירט את הערכים החברתיים המוגנים בעבירות אותן ביצע המשיב וקבע כי במעשיו פגע בהם פגיעה משמעותית. בהקשר זה הפנה לסכום המס אשר נגרע מהקופה הציבורית כתוצאה מביצוע העבירות, בסך 2,255,664 ₪, על פני תקופה בת שבע שנים, ולכך שהמשיב ביצע את העבירות "ביוזעין ובמטרה להתחמק מתשלום מס על מנת להשיג רווח קל על חשבון הציבור". כמו כן, צוין כי מדובר בעבירות שביצוען קל וגיליון קשה, בבסיסן בצע כסף וביסודן מרמה, וכי מדיניות הענישה בעבירות אלה היא מחמירה בדרך כלל ומושפעת ממידת התחכום, משך ביצוע העבירות, השיטתיות שבביצוען וסכומי המס אשר נגזלו מהקופה הציבורית. מתחם הענישה נקבע בין 9 ועד 24 חודשי מאסר לצד מאסר על תנאי וקנס, תוך מתן משקל להסרת מחדל המס על ידי המשיב.

4. בית המשפט קמא קבע כי לא מתקיימים בעניין המשיב שיקולים לחריגה ממתחם הענישה. בעת גזירת הדין צוין בית המשפט קמא כי המשיב נעדר עבר פלילי ונתן דעתו לחרטתו, להודאתו בהזדמנות הראשונה ולהסרת מחדל המס על ידו. בנוסף, שקל את מצבו הרפואי ומצבו האישי הקשור לאימוץ ילדיו, את הקשיים המשפחתיים בהקשר זה ואת מרכזיותו בגידולם. נקבע כי מצבו האישי המורכב הוא אשר "היטה את הכף, בסופו של יום, להשתת עונש מאסר שירות בדרך של עבודות שירות" למשך 9 חודשים, תוך מיקום עונשו בתחתית מתחם הענישה ביחס לעונש המאסר, ובחלקו העליון של מתחם הקנס אשר נקבע.

תמצית טענות הצדדים

5. לטענת המערער הרף התחתון של מתחם הענישה אשר נקבע נמוך מידי ואינו עולה בקנה אחד עם הפגיעה אשר נגרמה לערכים המוגנים ממעשי המשיב. זאת בשים לב לחומרת העבירות ונסיבות ביצוען, ובכלל זאת היקפן, משכן והשיטתיות בה בוצעו "מתחת לרדאר". המערער הדגישה את חשיבות ההרתעה בעבירות הנדונות, את קלות ביצוען והקושי בגיליון, וכי המשיב הוא מבצען הבלעדי אשר פעל מבצע כסף. נטען כי קביעת בית משפט קמא לפיה המשיב פגע בערכים המוגנים פגיעה משמעותית לא באה לידי ביטוי במתחם הענישה אשר נקבע, ומתחם הענישה אינו עולה בקנה אחד הענישה הראויה והנוהגת.

6. עוד נטען כי בית משפט קמא שגה כששקל את הסרת המחדל בעת קביעת מתחם הענישה, וכי הסרת המחדל נשקלה בשגגה פעמיים, בעת קביעת מתחם הענישה ובעת קביעת העונש הקונקרטי למשיב, ומדובר בהטבה כפולה על מעשה שאינו מעשה חסד מצד המשיב. עתירת המערער היא כי יקבע שמתחם הענישה ההולם במקרה זה הוא בין 12 ועד 30 חודשי מאסר, וכי עונש המאסר שהוטל על המשיב יוחמר כך שירוצה בכליאה ממשית. תוך הפנייה לפסיקה נטען שבשורת פסקי דין נקבע כי בעבירות מס יש להטיל ענישה הכוללת עונש של מאסר מאחורי סורג ובריה ולא בדרך של עבודות שירות, וכי יש להבחין בין עניינינו לבין הפסיקה אליה הפנה בית משפט קמא, הכוללת מקרים יוצאים מן הכלל שנסיבותיהם קלות יותר או ייחודיות.

7. בדיון בערעור חזרה באת-כוח המערער על הטענות. ביחס לערעור המשיב טענה כי הגם שטענתו היא שיש להעמיד את תחתית מתחם הענישה על 6 חודשי מאסר, כלל טיעונו נוגעים לשיקולים הנשקלים בעת קביעת העונש בתוך מתחם הענישה, ועתרה לדחיית ערעורו.

8. גם לטענת באת-כוח המשיב בית המשפט קמא שגה בקביעת מתחם הענישה. נטען כי נקבע

מתחם ענישה מחמיר מדי, המתאים למקרים בהם מתנהל הליך בהוכחות, תוך שבית המשפט קמא התעלם מכך שהמשיב הודה בהזדמנות הראשונה. עוד נטען כי נסיבותיו האישיות הייחודיות של המשיב אמורות לקבל ביטוי במתחם ענישה אשר יאזן כראוי בין חומרת העבירות, מידת האשם והסדר הטיעון, וכי מתחם הענישה ההולם במקרה זה הוא בין 6 חודשי מאסר בפועל ועד 24 חודשים. לטענתה, העונש הראוי במקרה זה הוא 6 חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות. עוד נטען כי יתר רכיבי הענישה, ובכלל זאת הקנס אשר נקבע ברף הגבוה של מתחם הקנס, מאזנים את הצבת עונשו של המשיב כעתירתה.

9. בדיון בערעור הרחיבה באת-כוח המשיב טיעוניה ביחס לנסיבותיו האישיות של המשיב, נסיבות משפחתו ואימוץ ילדיו, וההתמודדויות המורכבות לאורך השנים בהקשר זה, תוך שהדגישה את תפקידו המרכזי בגידולם. לטענתה, מדובר בנסיבות אישיות חריגות ביותר ושליחת המשיב למאסר מאחורי סורג ובריח תסכן את ילדיו ותמית עליהם אסון. בנוסף, טענה לחלוף הזמן. עוד טענה כי ביצוע העבירות נבע בעיקר מדחינות בשל הטיפול האינטנסיבי של המשיב בילדיו ולא מדובר במי שבחר לפעול במרמה ותחבולה. באת-כוח המשיב הדגישה את חרטת המשיב ומסרה ששילם את מלוא המס, מעל 1,400,000 ₪, תוך שנטל משכנתא על ביתו לשם כך, ולטענתה מדובר בסכום גבוה בהרבה מהנזק שנגרם בפועל.

10. לטענת באת-כוח המשיב, בתקופה הרלוונטית לביצוע העבירות רוב המקרים הנוגעים להשמטת הכנסה משכר דירה הסתיימו בכופר, ועל פי נתוני רשות המסים גם בשנים האחרונות כ-11% מהתיקים אשר הסתיימו בכופר עניינם בהשמטת הכנסות משכר דירה. עוד טענה כי בית המשפט קמא שגה כשקבע מתחם ענישה ולא טווח ענישה, ולטענתה בעת קביעת העונש במקרה בו נערך הסדר טיעון בין הצדדים ישנם שיקולים נוספים לאלה הנשקלים בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**). בנוסף, הפנתה לסעיף 40ד לחוק העונשין וטענה שניתן לסטות לקולא ממתחם הענישה גם ללא קיומן של נסיבות מיוחדות כשלא מדובר במידת אשם ונסיבות בעלות חומרה יתרה. לטענתה, קיימת "אפשרות פרשנית של שיקום באמצעות המערער של ילדיו הקטינים המהווים את מרכז חייו" בנסיבות.

11. רעיתו של המשיב הוסיפה במעמד הדיון אודות המצב המשפחתי והתנהלות העסק, וטענה כי הנזק אשר יגרם לילדים אם המשיב "יעדר ל- 24 שעות" הוא בלתי הפיך.

דין והכרעה

12. לאחר עיון בגזר הדין ובחינת טענות הצדדים, מסקנתנו היא כי דין ערעורה של המערערת להתקבל ודין ערעור המשיב להידחות.

13. אמנם, כידוע, התערבות ערכאת הערעור בגזר דין מצומצמת ושמורה למקרים חריגים, שבהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין או מקום בו העונש שנגזר חורג באורח קיצוני ממדיניות הענישה (ע"פ 2733/20 **אבו זיאד נ' מדינת ישראל**, פסקה 17 (24.10.2021)). אף נקבע כי גם אם נפלה שגגה בהפעלת מנגנון הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה, כל עוד התוצאה העונשית אינה מצדיקה התערבות, אין מקום להתערבות ערכאת הערעור (ע"פ 6038/21 **פלוגי נ' מדינת ישראל**, פסקה 88 (5.1.2023)). עם זאת, מסקנתנו היא כי במקרה זה שגה בית המשפט, הן בעת קביעת מתחם הענישה, הן בקביעת עונשו של המשיב, באופן המחייב את התערבותו. ונבאר.

14. בעניינינו, מדובר בהעלמת מס שיטתית ולצידה חומרה רבה. המשיב הורשע כאמור בביצוע עשר עבירות מס חמורות מסוג פשע, לפיהן פעל במזיד, בכוונה להתחמק ממס ותוך שימוש במרמה ערמה

ותחבולה, והעונש לצידן עד 7 שנות מאסר. זאת על פני תקופה ממושכת בת שבע שנים (בין השנים 2014-2020) בה פעל המשיב והפיק הכנסות בשיעור ניכר, בסך 2,255,664 ₪, "מתחת לרדאר", וקיבל תשלום בחשבון בנק בלונדון או תוך חיוב הלקוחות וסליקת כרטיסי אשראי. המשיב אף לא הודיע לפקיד השומה על תחילת עיסוקו, ולמרות פעילותו העסקית המפורטת לעיל, שלצידה תכנון והערכות, בשנים 2014-2016, הגיש לפקיד השומה דוחות שנתיים כוזבים תוך שהשמיט מתוכם הכנסות כמפורט בכתב האישום, וסכום ההכנסות אשר הושמטו מידי שנה גבוה מאלה עליהן דיווח. בשנים 2017-2020 לא הגיש דוחות כלל, למעט דיווח מקוון על הכנסות מהשכרת נכס לטווח ארוך. 15. המשיב יכול היה לחדול מביצוע העבירות בכל עת במהלך שנים ארוכות אלה - אך בחר להמשיך ולבצע, ובנסיבות הכוללות המתוארות, ובכלל זאת סכום ההכנסות הגבוה אשר הועלם ומשך ביצוע העבירות, ואנו דוחים את טענת באת-כוח המשיב לפיה המשיב אינו מי שבחר לפעול במרמה ותחבולה אלא ביצע את העבירות מתוך דחינות בשל הטיפול האינטנסיבי בילדיו. טענה זו אף עומדת בסתירה לעובדות כתב האישום בהן הודה המשיב.

16. הגם שבית המשפט קמא סקר כנדרש את הערכים המוגנים בעבירות וחשיבותם ומצא שמידת הפגיעה בהם במקרה זה משמעותית, ואף ציין כי סוג העבירות הנדון מחייב ענישה מחמירה ומרתיעה לאור הקושי בגילויין והפיתוי לבצען - מתחם הענישה אותו קבע אינו עולה בקנה אחד עם עיקרון ההלימה ועם עמדתו המחמירה של בית המשפט העליון ביחס לעבירות הנדונות.

17. ודוק, בית המשפט העליון חזר והדגיש לאורך השנים את החשיבות שבהטלת עונשי מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריה, על מבצעי העבירות הנדונות, וודאי כאשר אלה מבוצעות בשיטתיות, בהיקף ניכר ותוך פגיעה משמעותית בערכים המוגנים כבעניינינו. זאת מכוח עיקרון ההלימה ולשם הרתעה, ובכללה הרתעת הרבים, על חשיבותה הרבה בשל מאפייני העבירות, וחשיבות האינטרס הציבורי המקבל בכורה בסוג זה של עבירות על פני נסיבות אישיות (ראו לדוגמא ואף השוו לעניינינו בשינויים המחויבים: ע"פ 9004/18 יצחקי נ' מדינת ישראל (31.12.2018), רע"פ 4684/12 גחלי נ' מדינת ישראל (14.6.2012) (להלן: עניין גחלי)). כן ראו דברי השופט אלרון בע"פ 5877/22 אלקיס נ' מדינת ישראל (3.1.2022) פסקה 11 (להלן: עניין אלקיס):

"באשר לחומרת העונש, כבר נפסק לא אחת כי עבירות מס הן עבירות חמורות במיוחד וראויות לכל גינוי, וכי על חומרתן זו לבוא לידי ביטוי בהטלת ענישה מרתיעה (ראו למשל, ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721 (2004)). כמו כן נפסק כי בעבירות מסוג זה גובר משקלם של האינטרס הציבורי שבהחמרה בענישה ושל שיקולי ההרתעה על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (ראו למשל, רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.2010); רע"פ 5308/18 ג'בארין נ' מדינת ישראל אגף המכס והמע"מ (18.7.2018))."

18. ההיגיון שבבסיס הדברים ברור. מדובר בעבירות שביצוען קל ואשר מבוצעות באופן תדיר, כמו בעניינינו, "מתחת לרדאר" וללא מתלונן קונקרטי, כשהנפגע מביצוע העבירות הוא הקורבן השקט, הציבור בכללותו. עניין זה מקשה על גילוי העבירות וקיים פיתוי גדול לבצען. בנסיבות אלה, תפקידו של בית המשפט משמעותי בסיוע למיגור עבריינות המס, בתקווה שבאמצעות ענישה ממשית המדגישה את הפסול שבמעשים, תוך מתן משקל מתאים וממשי לאינטרס הציבורי, יורתע מבצע העבירות מביצוען החוזר ויורתעו האחרים.

19. בעת קביעת מתחם הענישה בית המשפט קמא אף שקל בשגגה, כנסיבה רלוונטית, את הסרת המחדל על ידי המשיב. זאת הגם שלפי סעיף 40א לחוק העונשין, שיקול זה שעניינו "**מאמצי הנאשם לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה**" הוא בין השיקולים שרשאי לשקול בית המשפט בעת קביעת העונש בתוך מתחם הענישה ולא בעת קביעת המתחם (וראו סעיף 40ג וסעיף 40ט לחוק העונשין בקשר לשיקולים אותם יש לשקול בעת קביעת מתחם הענישה). הסרת המחדל אף נשקלה פעם נוספת על ידי בית המשפט קמא גם בעת קביעת עונשו של המשיב בתוך מתחם הענישה.

20. בנסיבות אשר פורטו מסקנתנו היא כי מתחם ענישה אשר נקבע על ידי בית משפט קמא אינו עולה בקנה אחד עם הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, עם עיקרון ההלימה ועם פסיקת בית המשפט העליון. בהקשר זה נציין כי עמדת המערערת לפיה הפסיקה המפורטת בגזר הדין במסגרתה הושתו עונשי מאסר לריצוי בעבודות שירות מתייחסת למקרים שונים בנסיבותיהם וקלים יותר מעניינינו או בעלי נסיבות ייחודיות מקובלת עלינו, ואיננו מוצאים ללמוד ממנה גזרה שווה - וכך או כך, קביעותיו של בית המשפט העליון ביחס לענישה הראויה בעבירות אלה מדברת בעת עצמה וברורה.

21. לא מצאנו לתת משקל ממשי לקולא לטענת באת-כוח המשיב לפיה מנתוני רשות המסים גם בשנים האחרונות 11% מהמקרים של השמטת הכנסה משכר דירה מסתיימים בהליך כופר. לא בוסס שבגין העלמת הכנסה משכר דירה (ככינוי גנרי שאינו תלוי נסיבות) מוטל באופן רגיל כופר כעניין שבמדיניות, ואף ידוע כי בכל הנוגע לכופר, כל מקרה נבחן בנסיבותיו. עוד ידוע כי אין בכך שלפי סעיף 221 לפקודה ניתן להטיל כופר בגין ביצוע העבירות כדי להצדיק השתת ענישה מקלה. על כך מעידים העונשים אשר מוטלים בגין עבירות אלה וקביעותיו הנורמטיביות של בית המשפט העליון.

22. שקלנו את טענת באת-כוח המשיב לחלופי הזמן, כשלטענתה, ביצוע העבירות החל לפני שנים רבות - אך לעמדתנו, בהקשר זה אין למשיב אלא להלין על עצמו. המשיב הוא זה אשר בחר לבצע עבירות על פני תקופה ממושכת בת שבע שנים, משנת 2014 ועד שנת 2020, במחשכים, ומוכן שבנסיבות אלה אין מקום להקל בעונשו בשל העובדה שחלף זמן מאז החל לבצען. אף לא מצאנו ממש בטענת באת-כוח המשיב לפיה מאחר נחתם הסדר טיעון בין הצדדים היה על בית המשפט לקבוע טווח ענישה ולא מתחם ענישה. נזכיר כי בהסדר הטיעון הדיוני בין הצדדים הוסכם "שכל צד יוכל לטעון לעונש ללא הגבלה" ובדין גזר בית המשפט את עונשו לפי תיקון 113 לחוק העונשין.

בהינתן האמור, לא מצאנו רלוונטיות לטענת באת-כוח המשיב לפיה בעת גזירת העונש במסגרת הסדר טיעון נשקלים שיקולים נוספים לשיקולי תיקון 113 לחוק העונשין. טענה זו עשויה להיות רלוונטית למקרים בהם ענישה מוסכמת בהסדר טיעון, ענישה בין טווחים או למקרים בהם המאשימה מגבילה עתירתה העונשית (ע"פ 2021/17 מצגר נ' מדינת ישראל (30.4.2017), ע"פ 1901/19 אסולין נ' מדינת ישראל (31.5.2020)) והכל בהתאם לנסיבותיו של המקרה הקונקרטי.

23. נבהיר כי בעת בחינת עונשו של המשיב נתנו דעתנו לנסיבותיו האישיות המשפחתיות המורכבות, למרכזיותו בטיפול וגידול ילדיו, ולקושי עבור משפחתו וילדיו מהעונש, בפרט ככל שיקבע שעליו לרצות עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. אף עיינו בדוח הסוציאלי אשר הוגש לבית המשפט קמא ביום 9.9.2024. בנוסף, נתנו דעתנו לניתוח שעבר המשיב וכן לכך שהקנס אשר נגזר עליו נקבע ברף העליון של מתחם הקנס. עם זאת, לא מצאנו כי יש בכך כדי להצדיק הקלה כה משמעותית, כדוגמת העונש אשר נגזר על ידי בית משפט קמא, אף לא לצד הודאתו בהזדמנות הראשונה, חרטתו, חיסכון בזמן השיפוטי שלצידה והסרת המחדל על ידו, על חשיבותה בעבירות אלה (רע"פ 7851/13 עודה נ' עמוד 5

מדינת ישראל (3.9.2015). אף לא מצאנו כי מתקיימים שיקולי שיקום המצדיקים חריגה לקולא ממתחם הענישה מכוח סעיף 40ד לחוק העונשין בקשר לילדיו של המשיב כטענת באת-כוחו.

24. סוף דבר: על יסוד נימוקי שלעיל אנו דוחים את ערעור המשיב ומקבלים את ערעור המערערת. נבהיר כי בנסיבות הכוללות ראוי היה לקבוע מתחם ענישה בין 12 ועד 26 חודשי מאסר בפועל, ולמקם את עונשו של המשיב בנסיבותיו בתחתיתו (ראו ביחס למתחם הענישה בשינויים המחויבים: רע"פ 7773/16 חננאל נ' מדינת ישראל (26.10.2016), רע"פ 4233/16 רמי מור נ' מדינת ישראל (4.7.2016), ע"פ 7760/18 מזרחי נ' מדינת ישראל (16.5.2019) **ועניין גחלי ואלקיס** המצוינים לעיל). בסופו של יום, משערכאת הערעור אינה נוהגת למצות את הדין ותוך מתן משקל למורכבות המשפחתית - אנו מעמידים את עונשו של המשיב על 10 חודשי מאסר בפועל. יתר רכיבי גזר הדין נותרים על כנם.

25. לתחילת ריצוי עונש המאסר בפועל יתייצב המשיב ביום 1.9.25 שעה 8:00 בכלא ניצן, אלא אם כן תהיה הוראה אחרת. רשמנו לפנינו כי ב"כ המשיב יפנה לשב"ס בהליכי מיון מוקדם.

ניתן היום, י"ז תמוז
תשפ"ה, 13 יולי 2025,
במעמד הצדדים.

אורלי מור-אל, שופטת

שי יניב, שופט, סגן הנשיא דנה אמיר, שופטת